

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 11456

FUN MAYN ZUMER

Reuben Eisland

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פֶּן
פֶּן יִי
זֶה הַתֵּיבָה
רִמְבוּן מִיֵּזְכֵר

צו ראָוע לעבענסבוים,
וואָס איהר אייגנלעם
האַב איך צו פאַרדאַנקען
די מערסטע לידער
אין דער זאַמלונג, און
דאַס בוך געווידמעט.

פון מײן זומער

1

ש ת י ל - ל ע ב ע ן

I

ברויט און קעז און האַנג אױפֿן פּראָסטען מױש.
נאַלדיג רופֿט צו זיך דער מױ,
אין דינע גלעזער צױי.
און גרונליך, קוהל אין פֿרױש,
ױנקט דער װאַסער־קרוג, באַצױגען מיט אַ טױ.
אױף אַ קאַנט דאָס טאַשען־טיכעל פֿון אַ פֿרױ.
און דערביי אַ קלױנע, קלאַנע האַנט
אױף אַ שמאַלען לידער־באַנד,
אין װײן־קאַלירטען זײד.

II

זוי קוהלע, פֿולע בריסט, מיט א באהאלטען פייער,
ליגען שווערע טרויבען נעבען ברוינע,
מעגליך־לאנגע בארען.
פרויענהאפֿט פֿארשייטע, מיט פֿארצעהרמער רויטקייט,
טוילען זיך צוויי עפעל צו א קאלמען,
פֿול מיט חכמה שיינענדיגען אָראַנוש.
זוי די גולם/ס מעמסע נלאַצען צוויי באַנאַנען.
גרינג זוי אַ מוידעל נאָך אַן ערשמען קוש,
רייסט זיך פֿיגים שמענגל רויט אַ קארש.

III

די קאלטע, שווארצע וואזע —
א שלאנקער אינגלינג, ווארטענדיג אויף א באַפֿעהל,
וואָס הויבט אויף הויך,
א שטענגל דין און העל, מיט צארטע, ווייסע גלעזלעך.
ארום דעם שטענגל,
ווי אן אָווענטליכער וואַלקען, פול צעבליהמער בען.
פאַר'משפּמ'ע צו אייביגער פֿאַרשלאָסענקייט,
בייגען זיך דעם ראנד אריבער
רעזיגנירמע לאנדושען.

וואָלקענס

שווער און פייערליך ציהט פֿאַרכיי די שאַר.
גרוי־שוואַרץ, גרוי־ווייס און קופּער און אַ בלויען ים.
אויף אַ זעגעלשיף פֿאַרויס דער האַר.
פֿינסטער דאָס געזיכט, נאָך ווי אַ פֿלאַם
די ברייטע פּאַלעס פון זיין שווערען מאַנטעל.
נאָך איהם רייט אַ רייטער אָהן אַ קאָפּ,
אויף אַ פֿערד, פֿאַרשטיינערט, אין גאַלאַפּ,
און דערנאָך אַ מוחנה קלעטערער,
שווער פֿאַרגליווערט אויפֿן רוקען פֿון אַ באַרג.
פֿינסטער וואַלד אַ שטיק, אַרויסגעריסען מיטן גרונט,
שווימט פֿאַראיינזאַמט. אויסגעבויען שיף
צו דער קאַלמער בלויער טיף,
הענגט אַ טונקעל־ברוינער פֿעלו. —
אַפּגעריסען פֿון דעם צוג און דאָך געהיימנישפּול פֿאַרבונדען,
קומט אַ ריז מיט הוילע וואַינדען,
שלעפענדיג אַ באַרג.
און אויף זיין שפיץ, אויף ברודיג צוגעפֿרוירען שניי,
ליגט אַ שמאַלער קאָפּ פֿון קאַלמען נאָלד, אין צוויי
שנורלעך ליכט, ווי העלע רעמענישען,
ציהען זיך פֿון זיינע אויגען,
אין אַ האַלבען בויגען,
אין פֿאַרבלייכען און אַ שטומען וועה.

ניו-יאָרקער רעפּלעקסען

ס.ט. ניקאָלאַס־פּאַרק

צווישען בויער קלעמערן לאַמטערנס,
באַרג אַרויף און באַרג אַראָפּ,
אַ וואַלד פֿון ליכטער אין אַ וואַלד פֿון בויער.

אוינטען זינגט די נאַכט אין גאַס,
אין רעדער פֿון טראַמוויען.

צווישען בויער דראַפּען זיך די שמאַלע שמעגען,
באַרג אַרויף און באַרג אַראָפּ,
ווי קריכענדיגע שלאַנגען.

אויבען זינגט די נאַכט אויף דעכער.
אין פייערדיגע שילדען.

צווישען בויער — טונקעל־הוימוגע געשמאַלטען,
באַרג אַרויף און באַרג אַראָפּ,
אין ווייסע אויגען־מושלען גלאַנגען.

צווישען קוסמען זינגט די נאַכט אין הייסע פינגער,
אויף יונג־צעבליהטע ברוסטען.

זון־פֿאַרגאַנג

איבער די שווערע מויערען
הענגט אַ שווערער וואָלקען,
שטורעכ־באַלאָדען, מיט פֿייער באַווימט.
אין אַן אָפֿאלענער בוכטע
שווימען גאַלדענע אינזלען,
טינקעל פֿון טרויער.
אויף גרינגאַלדענע ברעגען —
גאַלדיג באַווימטע וועלדער,
גאַלדיג באַווימטע בערג,
און אַ שלאָס, וואָס ווערט און ווערט ניט,
קאַלמ־אונטהיימליך,
ווי אַ כּושגענער חלום.

נ א כ מ - ר ע פ ל ע ק ס

פֿון דער ווייכער, פֿליסענדיגער אָווענמליכער גרויקייט,
רייסען זיך די וואָלקען־קראַצערס, ווי ריזען נאַקעמע,
מוט פֿונסמערע שטערענס און פֿייערדיגע אויגען —
א מעכטיג געשריי פֿון מענשליכען ווילען,
צו שאַפֿען וואונדער אינים וואונדער פֿון דער וועלט.
און וואונדערליך־פֿאַרצויגען, ווי אַ שוואַרצער ריזיגער בויגען,
שפּאַנט זיך בייכונ־שטייף אַ בריק פֿון ברעג צו ברעג
איבער אַ שוואַרצען טייך.
אין לעבען, אָנגעשמרענגטס פֿון טעג,
און טרוימען, אויסגעצויבערט אין די נעכט,
פֿליסען נאָלדיג דורך שטאַלענע אָדערן
פֿון וואונדער צו וואונדער,
וואו מענשען האָבען פֿענסמער אין הימעל אָנגעצונדען.

פֿיער אינגלעך אין וויסע בלווען

פֿיער אינגלעך אין וויסע בלווען
זיצען אויף אַ שטיין אין פּאַרק,
מיט די רוקענס צו דער נאַכט, וואָס קומט.

פֿיער אינגלעך, ווייס ווי שוואַנען,
קוקען שטומע צו דעם הימעל,
וואו אַ דינער ראָזער וואַלקען
שפּרייט זיך ווי אַ פּליגעל אויס.

פֿיער אינגלעך – וויסע שוואַנען,
רייטען טרוימענדיג אין הימעל,
אויפֿן רוקען פֿון אַ ריווען ראָזען שמעטערלינג.

ביום האפען

איהר פֿרעמדע מיט די ברויטע אָדערדיגע הענט,
אויסגעקרוכטע פיס און האַרטע פנימער ווי פֿעלען,
וואָס ס'שמעקט פֿון אייך מיט ים און סמאָלע
און מיט דעם ראָסט פֿון דיקע אַנקער־קייטען;
אַ, איהר, וואָס אַלע פֿעלקער און לשונות זענען פֿאַר אייך פֿרעמד,
און דאָך טראָגט איהר פֿון אומעטום דעם ברוד און שימעל
צוזאַמען מיט אַ בענקשאפט פֿון אַן אַנדערען הימעל;
אַ, איהר, וואָס פֿון די אַקסלען אייערע שפראַצט מיט טראָגן,
געמט מיך אויף!

11

פֿון מײן זומער

I

דאָס איז דער מיטען טאָג. דער דײַפֿער זומער פֿון מײן לעבען.
איך בין דער שווערער בוים, מיט זון און פֿרוכט באַלאָדען.
איך בין דאָס כרײַמע פֿעלד, געבענשט מיט פֿולע זאַנגען,
וואָס גלאַנצען גאָלדיג דיר, מײן זון, אַקעגען.
אין מיר איז טיפֿע רוה, פֿון צײַטיקײַט געזעמיגט.
און ווען כײַדערפֿיהל דיין הויך,
דאַן בײַג איך זיך אין פֿרײדענס־כוואַליעס
פֿוי אײי ברעג צום צווייטען.

II

ווי רייפֿע פֿרוכטען זענען פֿיל מיט זאַפֿט,
אזוי איז איצט מיין לעבען פֿול מיט רוה און פֿרייד.
געוואַרעמט פֿון דיר, מיין זון,
געצייטיגט פֿון דיר, מיין זון.
און מיט ענטציקונג פֿיהל איך קומען יענע שעה,
ווען איך וועל, ווי אַ רייפֿע פֿרוכט, וואָס פֿאַלמ פֿון בוים,
ליגען פֿאַר דיר פֿיל און שווער,
און דו, מיין זוניגע, וועסט גנעדיג זיין
און טרעמען אויף מיין נאַקען.

III

מיין וועג איז ברייט און העל
און זיכער איז מיין מראָט,
און קרעפטיג זענען מיינע הענט,
וואָס ווינען ריטמוש זיך
צום טאַקט פֿון מיינע טריט.
און סיקלאַפּט מיין האַרץ פֿאַר פֿרייד,
ווען איך דערנעהנטער זיך
צו דיר, מיין קעניגין.

IV

וואסער, רויך און רויג ווייסע מויערען.
 הייסע הענט און נעפעלדיגע אויגען.
 — איך וואָלט וועלען, אַז מיין ליבער זאָל זיין גרויס און ליכטיג,
 זאָל זיין גרויס און פֿריידיג,
 און זיין פֿרייד זאָל מיך און איהם פאַרצעהרען.

גרויס און פֿינסטער רוקען זיך די מויערען.
 שווער פֿון בענקשאַפט ציטערען די פֿינגער.
 — איך וואָלט וועלען, אַז מיין ליבער זאָל זיין שטאַרק און מעכטיג,
 ווי די שווערע כוואַליעס מעכטיג,
 און זיין מאַכט זאָל מיך און איהם צעברעכען.

וואַסער, רויך און הויך־געשפּאַנטע מאַסמען.
 — איך וואָלט וועלען — הער, דו ליבער,
 איך וואָלט וועלען, אַז דיין ליבע זאָל אַ גרויסער פֿלאַקער ווערען.
 פֿון אַ שטאַרקען ווינט צעבלאָזען,
 און אויף יסיען אינזער אַש צעוואַרפֿען.

וואַסער, רויך און נעפעל.
 — שלעכטער דו, ווי קענסטו שווייגען?
 איך וויל גאָר ניט. נאָר ס'זאָל אייביג אינזער שוף אַזוי זיך שניידען
 דורך דער גרויקייט פֿונם נעפעל,
 און דעם ציטער פֿון דיין האַנט נאָר פֿיהלען,
 און דאָס ציקען פֿון דיין ברעם נאָר פֿיהלען.

מיין קינד האָט צעלאָזען די האָר.

— זאָל זיי קושען די זון.

זאָל זיי קושען דער ווינט.

און דער ווייניגער דופט פֿון ווילד־וויינישעל־בלימען,

און דער כוּטערער ריח פֿון ערשטע שפּראַצונגען אויף בוימער.

ניין, דו קוש מיר, ליבער!

מיר האָבען ניט קיין הויז.

איז אונזער דאָך דער טראַם, דער על

און אונזער הויז דער פּאַרק,

מיט זיינע פֿליגעל צו אַלע פֿיער ווינטען,

און זיינע בוימער ווי זיילען צום הימעל.

— זאָל מיר קושען די זון!

ניין, דו קוש מיר, ליבער!

אונזער הויז איז דער פּאַרק,

וואו דער ווינט זייהט האַרבע דופטען איבער גראַזען

און גלעט אויס אַ בעט —

א, ליבער!

VI

איך מראָג אין מיר דעם שוין פֿון דיינע לאַבענדיגע אויגען,
דעם דופֿט פֿון דיינע קליידער,
די ווייסקייט פֿון די פֿינגער דיינע
און די וואַרעמקייט פֿון דיין ברוימען שמראַהלענדיגען האַרין.
אַ, ליבע דו, אַ, ליכטיגע מיינע, דו!
דו ביזט פֿאַר מיר דאָס אויסגעבענקטע גליק,
און אויך דער שוואַנג פֿון גרויסען האַמער,
וואָס לאַזט זיך שווער אויף מיר אַראָפּ.
און מיט ציטערדיגער פֿרייד בויג איך אָן דעם קאַפּ.

VII

דער דופט פֿון דיינע האָר. דער קיהלער ריח פֿון וואַסער.
דער שמילער גאַנג פֿון שיפֿען.
און בליהענדיגע ליכטער אויפֿן מיפֿען שוואַרצען טויך.
און בלייך פֿאַרגליהט דער אווענט־נאַכשיין הינטער שווערע
מויערען,
און ריזען מויערען עפֿנען זיך און רופֿען.
דיין וואַרעם־מידע האַנט און דיין פֿאַרקלעהרמער בליק,
זי רעדען שמומערהייט פֿון ניט באַשערמען גליק,
און פֿון געאַהנטע שרעקען.

VIII

אַ מיפּער שטוהל, דער ריח פֿון לעדערנע רוקענס,
דער רויש פֿון דופּמען,
און פֿרייד, וואָס פֿליסט פֿון ווייכע פֿינגער־שפיצען,
אין פֿון די קליינע פֿיס,
וואָס רוהען פֿירדליך אין מיין האַנט. —
און לאַשצענדיגע רייד,
וואָס ווערען האַרטע, שפיציגע קאַפרווען.
און ווערען ווידער גיט און ווייך
און פֿיל מיט פֿרייד.
און שאַרפֿע נעגעל גראַבען איין זיך
גיפּטיג אין מיין שמערען.

IX

איצט שמעקט פֿון דיר מיט גראָז, מיט ווינט אין מיט דעם
דייסען אָטעם פֿון פֿאַרלאַנגען.

און פֿון דיין אויג קוקט איצט אַרויס די מיפֿקייט פֿונ'ם
טוינקלען וואַלד,

וואו צווישען שווערע בוימער פֿאַלען דומפע קלאַנגען,

פֿון מריט, וואָס לאָזען נאָך זיך טרויער,

זיי עכאַם פֿון געוואַנגען.

זאמע פֿון גלוק און געטרויבען פֿון שרעק
 דורך נעפעל און רעגען,
 דורך נעפעל און ווינט.
 — וויין ניט, מיין קינד.
 דאָ אויף געשלענגעלמע וועגען
 געהן מיר דעם שיקזאל אַקעגען.

קלאַמערט זיך פֿעסטער אַ האַנט אין אַ האַנט
 אין נעפעל און רעגען,
 אין נעפעל און ווינט.
 — וויין ניט, מיין קינד.
 ביז עס וועט קימען דער מאָרגען,
 איז נאָך דאָס שיקזאל פֿאַרבאָרגען.

שרעקיגער, וואַקליגער ווערען די טריט
 אין נעפעל און רעגען,
 אין נעפעל און ווינט.
 — וויין ניט, מיין קינד.
 קומט אָן דער טויט אויף די וועגען,
 לאַמיר איהם שטיל געהן אַקעגען.

XI

פּויל און שלעפּרויג פּאַלט דער רעגען אויף די שויבען.
ווי מאָפּאַלען פּייערדיגע גלאַנצען אין דעם נאַסען אַספּאַלט
לאַנגע, ציטערדיגע פּלאַמען פֿון די גאַדלאַמטערנעס.

פּויל און שלעפּרויג ווי דער רעגען
שלייכען צווישען די מאָפּאַלען,
סילועטען, מיידעלשע געשמאַלמען.

מיינע בליקען פּאַלגען נאָך די טריט אין רעגען,
פּויל און שלעפּרויג.
אין אין מיר פּאַרבאַרגען, ווי אַ פּלאַם אין נעפעל,
ציטערט איינזאַם רוימע בענקשאַפּט
נאָך דיון טראַט, דעם ליבען.

XII

האלב גרין, האלב ברין,
די לעצמע בלעמער אויף אַ בוים.

און שווערע וואַלקענס איבער גלאַנציק פֿייכמע דעכער,
און גלאַנציק-פֿייכמע אַספּאַלט־וועגען, שיינענדיג מיט קעלמ.
און קעלמ אין גאַנצען לייב.

נאָר אין דעם האַרצען לייכמען וואַרעם דיינע העלע אויגען.
און פֿון די ליפען פֿאַלען העלע ווערטער
פֿון דעם גרויסען לירטאַר־פּאַ.

XIII

די האַרמע טרייט פֿון אוימגליק הער איך קלאַפּען,
און ס'שטעהט פֿאַר איהם מוין מיר אַ בריימע אָפּען.
און אויף קיין רעמונג וויל איך מעהר ניט האָפּען,
און רוהיג הער איך איהם אין פֿינסטער טאַפּען.

זאָל קומען וואָס עס וויל — ווי זיך אַליין געבונדען,
ליג איך און וואַרט אויף איהם מיט צונעמאַכטע אויגען.
איך פֿיהל זיין קאַלמען אָטעס. און איבער מיר געבויגען
זיין פנים, שמרענג און האַרט, די אויגען אָנגעצונדען.

XIV

וויכע מריט פֿאַרנעם איך פֿון דער ווייטענס קומען,
ווייטע ווייכע קלאַנגען. —
גוט אַזוי. ווייל דאָס האָב איך דיין טראַט פֿאַרנומען,
דו, מיין ליבע.

ווייכע ווערטער פֿאַלען שעפּטשענדיג ווי פֿרילינגס־דרענגען,
שפּראַצען טויזענד פֿרייריגע געזאַנגען. —
כאָמש איך ווייס, עס טיילען אונז אָפּ טויזענט וועגען,
דו, מיין ליבע.

XV

פֿון דער טיפֿעניש געהט אויף אַ שטיל געוויי.
 מיין בלוי־אויגנע, וואו ביזטו?
 ס'בלהען איצט ווי זגען־בלומען
 די לאַמטערענס אין דער נאַכט.
 פֿיערדיגע בענקשאַפט ציטערט
 איבער וועגען אין דער נאַכט.
 מיין בלוי־אויגנע, וואו ביזטו?
 אלע טויערען פֿון האַרצען
 זענען איצטער אויפֿגעמאַכט,
 און אין שוואַרצען שווייגען פֿון דער נאַכט
 יאַמערט מיין נשמה.

XVI

איבער הונדערט קעפ און טויזענט אויגען
זוכען זיך ווי קינדער אונזער ביידענס אויגען.
זוכען און געפֿינען זיך ווי דורך אַ רעגענבויען.

איבער הונדערט קעפ און טויזענט אויגען
שמייעלמ אונזער טרויער,
ווי אַ לעצטער זונענשמראַהל אויף אַ פֿאַרשלאָסען טויער.

XVII

ברייט און רוהיג ווי דער אָווענט,
וואַקסט די גאס פֿון אָווענט־רויטקייט
און פֿאַרלירט זיך אין דער נאַכט.
וויגענדיג זיך אויפֿ'ן אַספֿאַלט,
יאָגען אויטאָס און פֿאַרשווינדען,
געהען מענשען און פֿאַרשווינדען,
און עס בלייבען נאָר די שאַטענס
פֿון אַ בענקשאַפֿט אין דער גאס. —
דו, מיין נאָהנטע און מיין ווייטע!
פֿון אַ זומער־מאָג אַ גרויסען,
איז אַ בענקשאַפֿט נאָך פֿאַרבליבען.
און דער גרויער בלויער אַספֿאַלט,
ער פֿאַרנעמט זי אין מיין מידען,
אין מיין לאַנגזאַם שווערע טראַט.

XVIII

די בוימער פֿיהרען אין דער ווייט,
און בלוידיך איז דער שמעג ביים זייט.

אין בלוידיך ווי אַ מעשה ווינקט
אַ דאָרף אין נעפֿלען איינגעמינקט.

אין האַלב ענטשלאָסען, אָרן אַ צוועק
לאָז איך אַוועק זיך מיטן שמעג.

די בוימער פֿיהרען, וועל איך געהן.
און וועל פֿאַרגעסען, וואָס געווען,

און וועל ניט טראַכטען, וואָס וועט זיין,
נאָר נאָכגעהן נאָכ'ן בלויען שוין.

XIX

שווערע שווילקייט, האַרבע ריחות,
און דאָס זענען פֿון ציקאַדען;
טעמפער, געלער שיין פֿון לאַמפּען
צווישען שוואַרץ פֿאַרצווייגטע בוימער.

שווער די ליפֿט און שווער דער הימעל.
ווי אַ טעמפּ צעגליהטער קונגעל,
קייקעלט זיך אַרויס פֿון קוסמען,
ווי א זון גרויס, די לבנה.

"אַט אזוי פֿאַרגעהט דער זימער,
טעמפּ און שווער און פֿול מיט טרויער."
"זיי נאָך רוהיג, גיטע מיינע."
"רוהיג שטאַרבען נאָך די בוימער."

און אַ מירע האַנט פֿאַרבּרעכט זיך
אינים שיין פֿון דער לבנה.

XX

די רייד און בליקען קענען זיך ניט שיידען.
ס'פֿאַראַמטען בלויז די הענט: מיר ביידע לייגען.
ווי קאַלמער שטיין פֿאַלט צווישען אונז אַ שווייגען,
און פיינליך־שווער ווערט מיט אַמאָל דאָס שיידען.
די אויגען ווילען — קענען זיך ניט מיידען,
און ס'זאָגען אַלץ די הענט: מיר ביידע לייגען.
מיר ווייסען איצט, אַז אַלץ איז שוין פֿאַרנאַנגען,
דאָך וויינען טיף אַמאָליגע פֿאַרלאַנגען,
און וואַכען פֿלוצים אויף מיט נייע פֿלאַמען,
און ס'פֿלעכמען זיך די הענט פֿאַרליבט צוואַמען.

XXI

די זאמע רוה פֿון הערבסט איז אין די כוואליענדיגע גראָזען,
און אין די פֿולע זאָפֿטיג-גרינע דעמבעס.
נאָר ווי פֿאַרלוירען בויגען זיך די שווערע אולמען-צווייגען,
און סיברוינען זיך די האָזעל-ניס,
און דאָ און דאָרמען לייכמען דורך די קוסמען,
ווי פֿאַרגליווערט פֿייער, ערשמע רוימע בלעמער.
און איך און דו, ווי רייפֿע און דערוואַקסענע,
באַגענגען מיר מיט רוהיקייט די רוה.
און רוהיגע, אין זיך פֿאַרשלאָסענע, געהען מיר אַקעגען
דעם רעש פֿון יעדען מאָג,
וואָס שרייט פֿון גאַסען און פֿון באַהנען.

XXII

עם וועלען זיין נאָך טעג פֿול וואונדערליכען שוויגען.
און לייכמען וועט אין זיי, אַ העלער, אונזער טרויער,
ווי ס'לייכט דאָס גאָלד פֿון מאָג צווישען טונקלע צוויגען.
און ווי עס נייגט אַ שאַטען זיך פֿאַר אַ ליכטיג טויער,
אזוי וועט זיך דער קאָפּ אין העלע שעה'ן נייגען.
און קומען וועט אַ צייט, ווען ס'וועט אין אונזער טרויער
אויפֿגעהן גרויס די פֿרייד, וואָס איז אין פיין געבוירען.

III

דאָס ליד פֿון חסיד שומה און אנדערע נאַראַנים

איך וועל זינגען דאָס ליד פֿון העניך, דעם חסיד שומה.
אַ פֿלישיגער איד מיט אַ פֿלישיגער נאָז,
אַ צעבראַשמשעט האַרץ און פֿלישיג־גראָבע ליפען;
אַ איד אָהן תורה און אָהן חכמה.
נאָר מיט אַ באָרד, אַ פֿייערדיג רויטע,
און מיט אַ פֿייערדיג האַרץ, וואָס מאַנצט און זינגט:
אוי, נאָט מוז מען דינען!
אוי, נאָט מוז מען דינען!
און דאָס נאָר מיט נחת —
הנואל ממות ופודה משהת.

איך וועל זינגען דאָס ליד פֿון מיין פֿריינד משה.
אַ גלגול פֿון הייליגען נאַר,
מיט שלאַבעריגע הענט און פֿיסלעך קאָמיש דינע.
נאָר מיט אויגען קינדערשע, וואָס לויכמען פֿון פֿרייד
און זעהען די צייט, די גרויסע צייט,
ווען מזרח און מערב וועט ווערען איינס,
און פֿון עקוועלט ביה עקוועלט וועט קלינגען
דאָס הייליגע, נאַרישע אידישע וואָרט.

איך וועל זינגען דאָס ליד פֿון ניקאָלאַי לענין.
דער גרעסטער נאַר פֿון אלע נאַראַנים,
וואָס קען אזוי קלינגענדיג־האַרציג לאַכען,

און קען אזוי קינדערש-נביא'יש חלומין,
און אזוי מענשליך-נאָריש-גרויס
זעהן דעם סוף פֿון אלע סוף'ן.

אוי, גרויסער גאָט, אוי, גוטער גאָט!
דו, וואָס האָסט מיר געשטראַפֿט מיט קלאָרער ניכטערקייט,
פֿאַר'שכּוּר מין האַרץ און פֿאַרוויר מין קאָפּ,
און לאָמיר איינמאַל כאָטש דערגרייכען
צום קנעכיל פֿון קלענסטעו פֿון אלע נאָראָנים.

דייוויד עלקין

דייוויד עלקין, א האלב לעגענדארישע פּערזאָן, איז געווען אַ
וואַנדערנדער פּרעדיגער, וואָס האָט זיך ניט אָפּגעשטעלט
פֿאַר קיין שום שמרויכלונגען, ווען איהם איז אויסגעקומען צו
ברענגען טרייסט פֿאַר אַ פֿאַרצווייפֿעלטען פּיאָניר אין אַ פֿאַר-
וואַרפענער געגענד, ווען די ווייטע מערבֿ-שטאַמען האָבען
נאָר וואָס אָנגעהויבען באַזעצט צו יוערען.

ווער עס האָט מיט זעג און האַק אין מערב זיך געלאָזען,
ווער מיט ביקס און שרויט, און ווער מיט פֿעסער בראָנפֿען,
דייוויד עלקין איז אַוועק מיט גאַטס וואַרט אויף די ליפּען
און מיט אַ גוטען שמייכעל אין די ווייכע אויגען.

ווער ס'האַט אָנגעשפּאַרט זיין בעליק אָן אַ פֿעלזען פֿון קענטאַקי,
ווער עס האָט געבויט זיין אַקער אויף די פּרייריס פֿון אָהייאָ,
דייוויד עלקין בויט קיין הויז ניט, דייוויד עלקין מעסט קיין
פֿעלד ניט.

דייוויד עלקין בויט פֿאַר גאַט אַ הויז אין מענשענס הערצער
און פֿאַרוויהט זיין טרייסט אויף אַלע ווילדע וועגען.

דייוויד עלקין! דייוויד עלקין!
אַלע וויסמע סליאָדען אין די אַלמע וועלדער,
אַלע קרומע שמעגען אויף די רוקענס פֿון די בערג,
אַלע סמעפען, וואו עס האָבען דייע פֿיס געמראָטען —
אַלע, אַלע זינגען זיי אַ לויב צו דיר,
דו, פֿאַרנעסענער פֿון העלדען.

לינקאָלן אין ריטשמאָנד

די שטאַט ברענט. און ס'קנוילען זיך צום הימעל:
דיקער שוואַרצער רויך,
פֿעמע, פֿרעסענדיגע פֿלאַמען,
און שכור'ע געשרייען און געזאַנגען. —
שרעקונגער געלאַף פֿון ווייסע.
און ערשט באַפֿרייטע נעגערן,
מיט בונטע טראַנמעס אויף די שוואַרצע לייבער,
מיט זיה'ש ווייסע ציין און דאַמפענדיגע געזער,
שטראַמע כוואַליעס־ווייז פֿון גאַס צו גאַס,
שרייענדיג און זינגענדיג,
און טראַגענדיג פֿאַרוויסטונג און די זיה'ש ברייטע פֿיס.
אַ שוואַרצער וואַלד פֿון קעפּ, געבויגען פֿון אַ שטורעם.
עס וואַקסט דער וואַלד און ס'וואַקסט דער שטורעם.
און ער, אויף וועמענס גורל ס'איז געפּאַלען,
צו ווערען דער באַפֿרייער,
אים בויגען זיך די קני.
עס וואַקסט דער וואַלד און ס'וואַקסט דער שטורעם.
און פּיינליך קרוימט זיין רוקען זיך אין שאַנד,
און ס'פֿלאַמען הייס ביי אים די אויערען: —
צי האָט ער דאָס געוואָלט?
צי איז דאָס ניט אַ ביווער שפּאַט?

א שטראָף פֿון גאָט,
פֿאַר איימעלקייט און דורשט נאָך מאַכט?
ער זעט פֿאַרוויסמינג און זעט נאָך מער.
און מיט זיין אומגעלומפערט גרויסער האַנט,
ווישט ער דעם קאַלמען שווייס פֿון ביינערדיגען שטערן.
עס וואַקסט דער וואַלד און סוואַקסט דער שמורעם.
און מיט אַמאָל ווערט ער פֿאַרגליווערט אין אַ וואַנט
פֿון שוואַרצע קעפּ און טויטער שמילקייט.
און פֿלוצלינג רייסט זיך שאַרף און שרעקיג אַ געשריי:
לינקאָלן!
און ווי אַ ווינט צעטראָגט זיך: לינקאָלן!
און איינער רופֿט מיט אויסגעגלאַצטע אויגען:
יעזום הייליגער!
און ציטעריג רופֿט אויס אַ שטייב:
משיח!
און ווייבער הויבען אויף די קינדער אין דער הויך:
זעה דעם אויסליווער!
און עמוצער צעשרייט זיך ווילד:
דער יום הדין!
און ווי אַ כוואַליע טראָגט זיך איבער אַלע קעפּ:
דער יום הדין!
דער יום הדין!
דער יום הדין!

און ס'פאלען טויזענטער און צימערניש און עהרפֿורכט
אויף די קני.
האלב זינגענדיג, האלב שרייענדיג און שלאָגענדיג די שמערענס
אויף די שמיינער פֿונ'ס ברוק.

און ער, פֿאַר וועמעס פֿיס עס ליגען טויזענטער,
ער שטעט הכנעה'דיג און קליון.
און פֿילט,
אַז שווערער נאָך פֿון שפּאַט איז צו פֿאַרטראַגען לויב.
און נידריגער פֿון שטויב
דערנידעריגט די מענשליכע פֿאַרגעטערונג.
און קיינמאַל פֿריהער האָט ער ניט אַזוי געבענקט
נאָך פֿרידען און נאָך רוה און נאָך אַן אָרט,
וואו ער זאָל קענען ענדיגען די יאַרען
מיט ווייב און קינדער ווייט פֿון מענשען
און פֿריי פֿון אַלע איימעלקייטען.

מ א ל ס מ א י

א מענש מיט ברייטע הענט, א ברייטען פנים,
און מיט א נאָז, א ברייטער, ווי ביי אלע יונים.
און פֿול מיט תאוה, און ביז און שטארק ווי א פויער.
און ווי א פויער צוגעבונדען צו זיין שטיקעל פֿעלד.
די אויגען אָבער און דאָס האַרץ זיינס זעהען די גאַנצע וועלט
און אַלץ, וואָס מענשען מוען און טראַכטען.
פֿאַרנעמט זיין אויער
דעם טרויער און דאָס געזאַנג פֿון אַלץ, וואָס לעבט.
און ער דערשמעקט דעם פֿוילען געשמאַנק,
וואָס קומט פֿון מיאוס'ער פֿרייד. —
און פֿול מיט לייד
צו זיך און אלע מענשען, ווערט ער קליין און קלענער,
און און זיין קליינקייט שענער
און גרעסער פֿון אלע מענשען אין זיין דור.

וויליאם בלייק

טייריעל! טייריעל! ביזער קרוגער און פֿאַראַכטער.
דו, פֿאַרעהרמער און פֿאַרלאַכטער,
ניכטערער אין שכרות, הייליגער אין זינד,
דו, אייביג קינד,
מיט אויגען פֿון אַ זעהער,
נעגעל פֿון אַ קאָץ און פֿליגעל פֿון אַן אָדלער.

ד א י נ ע ר מ א ר י א ר י ל ק ע

אין זיינע לידער וויינען וויאָלינען,
און זיי באַליימען זיינע ווייכע טרויט,
וואָס געהען ווייטע וועגען, גאָט צו דינען —
און מיט הכנעה געהען מיר אויך מיט.

אין זיינע לידער זינגט דער איידלער טרויער
אין בלאַסע הענט און אויף אַן אַלמער מויער;
און צאַרמע פֿרויען דיפֿטען, ווען זיי וויאָנען,
און שמאַרבען זינגענדיג ווי שוואַנען.

אין זיינע לידער געהען דורך געשלעכטער,
וואָס הייליגען די ערד מיט זייער קומען;
און אַלמע דורות בליהען אויף ווי בלומען
אין זיירע זאָמען, זיירע זיהן אין מעכטער.

אין זיינע לידער טרייסטען ווי אַ רענען,
וואָס פֿאַלט ווי ברכה אויף פֿאַרשמויבמע וועגען.
און אלע שמרעקען מיר די הענט אַקעגען
ווי בעכערס, אונזער הייסען דורשט צו שמילען.
אונזער בענקשאַפֿט מיט זיין וואָרט צו שמילען.

מ י י ן פ אָ ט ע ר

אַ שמוילער, פשוט'ער מענש, מיט גומע גרויסע אויגען
און מיט אַ בריימען שמערן.
נאָך אייביג איינגעבויען.
און אייביג גרייט צו הערען און צו נעמען,
וואָס איהם איז באַשערט. —
און וואויל איז איהם, וואָס גאָט האָט איהם געגעבען
במחון אין לעבען,
און אַקסלען, וואָס צוקען אויף פֿון פֿרייד,
ווען ער קען געבען
אַ טרייסט צו עמיצען אָדער זיך אַליין.
און שעהן איז ער אין מיין זכרון
פֿון יענע יאָהרען,
ווען וואַרעם איז מיין האַנט אין דער זיינגער געלענען,
און ביידע זענען מיר אויף שטילע וועגען
געגאַנגען שווייגענדיג,
און איינגעזאָפּט אין זיך די רוה
פֿון אַווענטען אויף פֿעלדער.

מיינע חברים

אוינער דין און ליכטיג און ווי א שמענגל בוינג.
שאַרף ווי א שווערט דער צווייטער און קלאג ווי א שלאַנג.
און לאַנג שוין, ווי כ'האָב ניט געזעהען דעם דריטען.
דאָך טרעפֿט גאַנץ אָפֿט אין מיטען נאַכט,
אַז איך פֿאַרבענק זיך נאָך איהם ווי נאָך א פֿרוי.
און אַלע זענען כּוּד אַזוי אומגליקליך-גליקליך,
ווייל אַלע זענען מיר דיכטער.

מיינע לידער

פֿון מיינע דינע, פֿיינע לידער שמעקט מוט מויט.
מוט מויט, דערשפירט אין דער באַהעפֿטונג מוט אַ ווייב,
און אין די דינסטע פֿיבערן פֿון מוין אייגען לייב
ביי זוך־פֿאַרגאַנגען,
און אין די רויטעסמע פֿאַרלאַנגען.
אין שענעם פֿאַרבען־שפּיל ביי פֿרויען,
און אין דעם גרויען טרויער,
וואָס זיצט באַהאַלמען אויף דער לידער
אין די צאַרמסמע שפּין־געוועבען
פֿון אונזער לעבען.
דאַריבער שוועבט אַ צימער אין די פֿאַרבען
פֿון מוין ליד.
און מויט־מוד
ציהען זיך די ריטמען ווי אין פֿיבער
און געהען איבער
אין ציטריג האַלבע מענער
פֿון צייל צו צייל,
לעבען בלויז אַ ווייל
און שטאַרבען.

וואָס בלייבט דען איבעריג אין אונזער שווערען לעבען,
ווי זיך פֿאַר'כשוּפֿען מיט שענע רייד
און אויסגעטראַכטער פֿרייד,
און ציימענווייז פֿאַרוזנקען ווערען
אין אַ געדאַנק אַ שווערען,
צי גאָר אין לאַשצענדיגע אויגען,
וואָס פֿיהרען ווי דער רעגענבויען
פון דער ערד צום הימעל.

IV

מ א ר נ א ו ו

I

עם שמעקט מיט זאפראן, נעגעלעך און ענגלישען געווערן.
מיט זיסען צוקערווארג און שארפען קימעל,
מיט ריחות פֿון געוואנדען און מיט ראָסט פֿון אייזען
און מיט דער קעלט פֿון לאַנגע שטאַבעס שטאַל.
עס שמעקט מיט זעק און צוגעפֿוילטען שטריו,
מיט קוישען, שאַבמלען און מיט קאַסטענס, וואָס דערצעהלען
פֿון וויימע שטעמ און פֿרעמדע מענשען,
און מער פֿון אַלץ פֿון יענער שטאַט,
וואָס איז פֿאַר מיר דער טויער צו דער גרויסער וועלט געווען,
מיין שענסמער קינדער-חלום — מאַרנאָוו.

דו ביזט ניט איבעריג גרויס און ניט איבעריג שטאַק,
דו, ליבסטע מיינע פֿון די שמעמ.
צווישען בערגער צוויי ביזטו צענויפֿגעדריקט,
ווי אַ ריזען-פֿויגעל מיט צוויי לאַנגע אויסגעשפּרייטע
און צוגעשפיצטע פֿליגעל,
איינער רעכטס און איינער לינקס.
נאָר גרויס ביזטו

מיט דעם שטאלץ אין מראָט פֿון די סוחרים דיינע,
און גרויס ביזמו מיט דעם רעש פֿון מויוענטער,
וואָס קומען האַנדלען אין דיינע מויערען,
און גרעסער נאָך פֿון אַלץ
מיט דיין בריווען אָמעס,
וואָס שפּרייט זיך אויס אויף וועגען און הויכט אָן לעבען
אין פֿערציג שמעט און דערפֿער הונדערטער אַרוב.

און שען ביזמו מיט דיינע מעכטער,
די שענסמע פֿון גאַליציענס שעגע מעכטער,
און מיט דעם בלויען גלאַנץ
איבער דיינע רויטע דעכער.
דאָך שענער נאָך
מיט דיינע גרינע פֿייערען, וואָס צינדען זיך אין רייזען,
און די אויגען פֿון אַ אינגעל,
וואָס קוקט אויף דיר פֿון באַרג.
און שענער נאָך און גרעסער אין דעם צימער
פֿון מיינע קינדערשע חלומות.

II

עס שמעקט מיט זאַפֿראַן, נעגעלעך און ענגלישען געווערץ.
מיט קופּעס קאַלטע שטיינער און פֿרוש געשוילמע קלעצער,
וואו אינגלעך מומלען ריימענדיג,

און אינגלעך טומלען אויף שפיץ־פֿינגער לויפֿענדיג,
אין זומערדיגע אָווענמען,
ווען ס'גליהען אַלע שויבען אינ'ם מאַרק,
און ס'גליהען זייערע קינדער־הערצער
אין וואַרימקייט און פֿרייד.
און ס'וואַקסט דער טומעל אין עס וואַקסט די פֿרייד,
ביז ס'ווערען אַלע פֿנומען ווי סאַזשע שוואַרץ,
אין מידע ועצט מען זיך אין רעדלעך אויס,
און מיט אַ ויסער מורקייט אינ'ם קול דערצעהלט מען זיך:
פֿון כּשוה־מאַכער און פֿון רויבער־באַנדעס,
פֿון ליכטלעך, וואָס פֿאַרפֿיהרען און מתים אין דער שוהל;
פֿון אוצרות און פֿון היילען, פֿון גרויסען פּוילען־אויפֿשטאַנד,
פֿון גורות תּ"ח און גאַנטאַ און טייכען אידיש בלויט.
אַ דריקענדיגע שטילקייט נעמט אלעמען אַרום
און פֿון די גרויסע אויגען קוקט אַ צער אַרויס.
דער שווערער צער פֿון דורות, וואָס מאַכט אַלע שטובֿ.
און פּלוצים נעמט מען זיך דערצעהלען:
פֿון אַלטען שלאָס אין קראָקאַ און קיווער־שלאָס אין וויען,
פֿון מלכות־זיגען הויף אין טשאַרטקאָוו
און רבי'נס קלויז אין סאַנדז;
פֿון פֿראַנקפֿורט און פֿון פּרעשבורג
און פֿון אַלמען פּראַג.
און הויבט מען שמעט אָן צעהלען, וואַקסט פּלוצים טארנאָוו אויס.

און אלע אויגען גלאַנצען אויף
און ווענדען זיך צום בריימען וועג, וואָס פֿיהרט אַהין,
און אלע הערצער אָטעמען מיט שמאָלין:
"אונזער מאַרנאָוו!"

און פֿריימאָג נאַכט,
ווען ס'זיצט אַ אינגעל ביי זיין מאַמענס מיט,
און ס'שמעקט מיט וויין און ס'שמעקט מיט פֿיש,
און ס'שמעקט מיט פֿרישער חלה און מיט זייד און אַמלאָס;
און צעהן לייכטער בלישמשען אויפֿן מיט,
און צעהן שאַטענס מאַנצען אויף די ווענט,
און ס'גלעט דער טאַטע שמיל זיין שוואַרצע באַרד,
און ס'טונקט דער אורח זיין המוציא אינס בראָנפֿען,
און טונקט אַ פינגער אין די ברעקלעך איין,
און קייט בנעימות,
און קייענדיג דערצעהלט ער זיך אַ מעשה נאָך אַ מעשה,
און ווי עס לעבען אירען אויף דער גרויסער וועלט:
אין קראָקאָ זענען אירען גוט און פֿרום,
אין וואַרשאַ איז אין יעדען הויף אַ שוהל,
אין לעמבערג האָט מען ליב אַ סך צו עסען,
און שמאָלצע זענען די קבצנים פֿון לובלין;
פֿאַרשייט אַביסעל זענען שוין די ריישער אירען,
אין וויען איז טרפה דאָך אַ יעדער שטיין,

אין דאָנציק זעהט מען שוין קיין אירען ניט,
און וואַקסען וואַקסט איצט טאַרנאָוו.
דאָס אינגעל האַרכט און קוועלט אין זיך פֿאַר פֿרייד:
"אינווער טאַרנאָוו!"

דער אורח גיסט אַ צווייטען גלעזעל אָן,
פֿאַרקוועטשט די אויגען און פֿאַרכייסט,
און אַ דערוואַרעמטער, אַן אויפֿגעהייטערטער,
מיט אַ שמויכעל אין די בלישטשענדיגע אויגען,
דערצעהלט ער ווייטער, ווי עס וואַקסט און וואַקסט די שפע דארט,
און ס'וואַקסען אויף גבירים,
מיט ברייטע הערצער און מיט ברייטע הענט:
איין מכניס אורח איז דאָרט פֿאַראַן,
לענט ער אַליין זיך שלאָפֿען אויף דער הוילער ערד
און זיינע אורחים ווי די שררות ליגען אין זיין בעט.
דאָס אינגעל האַרכט און קוועלט אין זיך פֿאַר פֿרייד:
"אינווער טאַרנאָוו!"

עס פֿאַרען שוין די מעלער אויפֿן מיטש,
דעם אורח'ס רייד פֿאַרקלינגען אין געקלאַנג פֿון מעלער-לעפֿעל,
אין אינגעלס האַרצען קלינגט און קוועלט נאָך אַלץ די פֿרייד:
"אינווער טאַרנאָוו!"
ער ווייסט: דאָרט בויט אַ שוהל זיך דרייסיג יאָהר,

און ס'שטעהען אלץ נאָך הוילע ווענט,
און אז און אלטע הייל איז דאָרט פֿאַראַן,
וואו ס'ליגט און אוצר פֿון קדמונים אָן,
און נאָך דער למד־וואָווניק אין דער גרויסער קלויז,
ער איז דער איינציגער, וואָס ווייסט דעם וועג אַהין,
נאָך זאָגען וויל ער קיינעם ניט.

זיין מאַמע שרייט אויף אים: וואָס עסט ער ניט!
ווי אויף אַ גולם קוקען אויף אים זיינע אַלע ברודער,
און אַ פֿאַרשעמטער כאַפּט ער שנעל אַ לעפֿעל נאָך אַ לעפֿעל.
דאָך ברענען אלץ די אויגען זיינע נאָך,
און שטיל אין זיך הערט ער דעם למד־וואָווניקס רייד,
וואָס ניט דעם סוד אים איבער,
און ס'עפֿענט זיך פֿאַר אים די אַלמע הייל,
וואו ס'בליצט פֿון מעפֿ אַרויס דאָס גאָלד,
און ס'בליצט פֿון מעפֿ אַרויס דאָס זילבער,
און ערעלשטיינער און קרישמאָלען בלענדען זיינע אויגען.

III

עס שמעקט מיט זאָפֿראַן, נעגעלעך און ענגלישען געווערין.
מיט צאָנקענדיגע ליכט און טריפֿענדיגען חלב,
מיט וואַרעמקייט פֿון אויווען און וואַרעמקייט פֿון רייד,

וואָס מ'רופֿען פֿון דעם זיידענס ליפֿען,
ווי שווערע טראָפֿען האָנדיג.

און זיי דערצעהלען:

פֿון אידען חשובים, אידען גרויסע שררות,

פֿון פראַכט אַמאָליגען און דיינטיגע שווערע ציימען,

און פֿון פרנסות ביטערע, און וואָס עס קען זיך טרעפֿען:

פֿון וועלף, וואָס קוקען הונגעריג פֿון וואַלד אַרויס,

און פֿון גולנים, וועלכע ליערען אויף בריקעס פֿיל מיט סחורה,

פֿון אַ לין, אַ דייטשעל, מיט אַ לאַנגער צונג,

און פֿון אַ קאַלמער, שטארעמדיוגער ווינטער־נאַכט,

ווען ס'האַט אַ שד פֿאַרפֿירט זיין שלימען

אין אַ כּשוף־קרייז:

— נעכט אַזוינע זאָלען מער זיך ניט אויסקערען!

די פֿאַרסט און פֿאַרסט און פֿאַרסט,

און רירסט דיך ניט פֿון אָרט,

און ס'פֿייפֿט אַ ווינד פֿון אַלע זיימען,

און טראָגט אָן שניי אין גאַנצע בערג,

און וואָיענדיג פֿאַרשיט ער דיר די אויגען,

און וואָיענדיג פֿאַרשיט ער דיר דעם וועג.

דאָס פֿערדעל האָט שוין מער קיין כּח צו שלעפֿען,

און ס'וואַקסען צעפלעך אייז אָן אויף דער באַרד,

און ס'וואַקסען צעפלעך אייז אָן אויפֿ'ן מויל,

און ס'שניידט די פֿיס און ס'שמעכט די פינגער,

און נאָר עס שנייט און שנייט און שנייט, —
 און ניט מען זעהט אַ ליכט און ניט מען זעהט אַ וועג. —
 ביים אויווען אין אַ ווינקעל זיצט דאָס אינגעל צעניפֿטעדערעמעהייט
 און האָרכט און האָרכט און וואַרט דעם סוף צו הערען,
 כאָטש ער ווייסט אים שוין פֿון לאַנג.
 און ווייסט שוין אויך: געשעהן איז דאָס
 אין יענעם גרויסען ווילדען וואַלד,
 וואָס ציט אַ מייל זיך רעכטס און ציט אַ מייל זיך לינקס,
 ביי יענעם וועג, דורך וואַנען ס'קומען סוחרים
 און ס'קומען גוטע אידען,
 און אורחים, "אייניקלעך"
 און וואַנדערער פֿון נאָר דער וועלט —
 ביים וועג, וואָס פֿירט פֿון טאַרנאָוו.

איין ליכטעל צאָנקט נאָך קוים, און ס'קלעפען זיך די אויגען,
 און ס'טריפֿען שווערער נאָך דעם זיידענס רייד,
 און איצט דערצעהלען זיי פֿון מחלוקות צווישען גוטע אידען,
 וואָס האָבען שמעט פֿאַרוויסט און מענשען מאַרבעס אָנגעהאנגען.
 און פֿון דעם גרויסען פֿייער צווישען סאַראַגור און סאַנדז,
 ווי ס'פלעגט דער אלטער, ביווער סאַנדזער הימלען שפּאַלמען,
 און טופּען מיט זיין לאָמען פֿיס,
 און שעלמען זיין באַהעלפֿער, און שעלמען אַלע די,
 וואָס האָבען זיך קיין סאַראַגור געקערט;

און פֿון זיין זון, דעם רידניקער, דעם שלעכטען,
דעם קלוגען אחירוספל, לאַנג און שוואַרץ
און ביז דעם אויג באַוואַקסען,
מיט אויגען ווי פֿון שטאַל און מיט אַ האַרץ פֿון שמיין. —
אַ גלעט די שווערע באַרד,
אַ טרויסעל מיט דעם שמריומעל אין דער ברויט,
און ס'האַבען חסידים שויבען אויסגעזעצט,
און קעפּ געשפּאַלמען,
און שמעט געברענגט,
און מענשען ביז צום בעטעל־ברויט געבראַכט.
און ס'האַבען זיהן געשמעלט זיך געגען מאַמעס,
און וויבער האַבען פֿון די מענער זיך געשיידט,
אין יונגע איידעמס האַבען אַלץ געוואַרפֿען,
פֿאַרלאָזען ווייב און קינד,
געלאָזט זיך אין דער וועלט אַרײַן,
צעטיילט זיך אין צוויי מחנות, גרויט זיך צו פֿאַרטיילונגען. —
אויך ראַפּטשוין איז אַרײַן אין שפּיל.
פֿאַרלוירען דאָרט דאָס לעצטע ביסעל גלאַנץ,
אַרויס צעריסען אָהן איין גאַנצען אבר,
פֿאַרבליבען איז איר נאָך אַ חכמה'לע,
אַ שענער נגון און אַ מחנה אַײַניקלעך,
וואָס האַבען זיך צעווייט אויף אַלע וועגען,
אין וייערע קאַפּטאַנעס מיט סמראַקעס

און מיט די ווייסע הויזען.
געשטאנען אין אַ זייט איז בלויז דאָס קלוגע בעלז.
דאָס קלוגע בעלז מיט זיינע ספאָדיקעס,
מיט זיינע בעקעשעס פֿון קאַטון
און מיט דעם ווילדען ברען.

און כאָטש דאָס אינגעל שלאָפֿט שוין לאַנג —
זיין מאַמע האָט פֿון אים די שטיוועל אָפּגעצויגען,
דאָס העכד אים אויסגעמאַן,
אַ וואַרימען געלענט אין בעט,
און איז מיט ווייכע טריט פֿאַרשוואַונדען,
דאָך הערט ער נאָך ווי ס'טריפֿען שווער דעם זיידענס רייד
און אים איז גוט, אָ!
און אלעס מישט אינאיינעם זיך צענויף:
דער אַלטער סאַנדווער, ווי זיין שטייגער, שמאַלץ און בייז;
דער סאַנדווער, מילד און איידעל, מיט די ווייכע אויגען;
דער קלוגער בעלזער מיט אַ לאַנגער לילקע אינאָם מויל,
די ראָפּטשיצער אין קאַפּטאַנעס אָהן קלאַפּען,
מיט אויפֿגעשמעלטע בלויע סאַמעט־קראַגענס,
מיט סאַמעטע מאַנקעטען,
און ברייטע שוואַרצע אַטלאַס־גאַרטלען.
און פּלוצים וואַקסען אויס:
אַ פּריצה'לע, אַ דייטשעל מיט אַ לאַנגער צונג,

אין ס'צימ א לאנגע שורה וועגען אויף א בארג ארויף,
אין ווייט פֿון הינמען ווערען הייזער קלענער אלץ אין ענגער.
אין ס'צינדען גרינע פֿייערען זיך אין לאנגע רייהען,
אין ס'צינדען גרינע פֿייערען זיך אין זיינע אויגען.

עס שמעקט מיט זאפֿראן, נעגעלעך אין ענגלישען געווערן,
מיט זיסען צוקערזווארג אין שארפען קימעל,
מיט ריחות פֿון געוואנדען אין מיט ראָסט פֿון אייזען
אין מיט דער קעלט פֿון לאנגע שטאבעס שטאל.
עס שמעקט מיט זעק אין צוגעפֿילטען שמרוי,
מיט קוישען, שאכטלען אין מיט קאסטמענס, וואָס דערצעהלען
פֿון ווייטע שמעט אין פֿרעמדע מענשען,
אין מער פֿון אלץ פֿון יענער שטאָמ,
וואָס אין פֿאר מיר דער מויער צו דער גרויסער וועלט געווען,
מיין שענסטער קינדער־חלום — מאַרנאָוו.

זייט

34 האלב גרין, האלב ברין

35 די הארטע טריט

36 ווייבע טריט פארנעם איך

37 פון דער טיפעניש

38 איבער הונדערט קעס

39 ברייט און רוחיג ווי דער אָווענט

40 די בויער פֿיהרען אין דער ווייט

41 שווערע שוילקייט, הארבע ריחות

42 די רייד און בליקען

43 די זאמע רוה פֿון הערבסט

44 עם וועלען זיין נאָך טעג

III

47 דאָס ליד פֿון חסיד־שומה

49 דייוויד עלקין

50 לינקאָלן איז ריטשמאַנד

53 מאַלסטאַי

54 וויליאַם בלייק

55 ראינער מאַריאַ רילקע

56 מיין פֿאַטער

57 מיינע חברים

58 מיינע לידער

59 וואָס בלייבט דען איבעריג

IV

63 מאַראַנאָו

I

זייט

11 1 שטיל לעבען

12 2

13 3

14 וואַלקענס

ניו־יאָרקער רעפֿלעקסען

15 סט, ניקאָלאַס פֿארק

16 זון־פֿאַרגאַנג

17 נאַכט־רעפֿלעקס

18 פֿיער אינגלעך אין ווייסע בלווען

19 ביים האַפֿען

II

פֿון מויון זומער

23 דאָס איז דער מיטען פֿאַג

24 ווי רייפֿע פֿרובֿמען

25 מיין וועג איז ברייט און העל

26 וואַסער, רויך און ריזיג ווייסע מויערען

27 מיין קינד האָט צעלאָזען די האָר

28 איך מראַג אין מיר דעם שוין

29 דער דזפֿט פֿון דיינע האָר

30 אַ מיפֿער שמוהל

31 איצט שמעקט פֿון דיר מיט גראָז

32 זאמע פֿון גליק

33 פֿויל און שלעפֿעריג

פֿאַר ל א ג

„אונזער שויער“

ניי-יאָרק - וויען

“צענטראל”

בוכדרוקעריי

ווייטן